

### 1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

W Republice Chorwacji postępowanie egzekucyjne jest uregulowane w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym (Ovršni zakon) (Dziennik Urzędowy Republiki Chorwacji [Narodne Novine, NN] nr 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17; zwanej dalej „OZ”). Przepisy tej ustawy regulują postępowanie, w toku którego sądy i notariusze dokonują przymusowej egzekucji wierzytelności na podstawie tytułów wykonawczych oraz dokumentów urzędowych (postępowanie egzekucyjne), chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

### 2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Sądy prowadzą postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych, natomiast notariusze prowadzą postępowanie egzekucyjne na podstawie dokumentów urzędowych.

Rodzaje dokumentów stanowiących tytuł wykonawczy wymieniono w art. 23 OZ, natomiast rodzaje dokumentów urzędowych wskazano w art. 31 OZ.

W postępowaniu egzekucyjnym uczestniczą również: Agencja Finansowa (Financijska agencija, zwana dalej „Agencją”), tj. osoba prawna prowadząca egzekucję zgodnie z przepisami OZ oraz ustawy o egzekucji ze środków pieniężnych, pracodawcy, Chorwacki Zakład Ubezpieczeń Emerytalnych (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje) oraz inne organy przewidziane w przepisach.

### 3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

Sądy prowadzą postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych, którymi zgodnie z OZ są:

1. wykonalne orzeczenia oraz ugody sądowe,
2. wykonalne ugody, o których mowa w art. 186.a kodeksu postępowania cywilnego,
3. wykonalne orzeczenia sądu polubownego,
4. wykonalne decyzje wydane w postępowaniu administracyjnym oraz wykonalne ugody zawarte w toku postępowania administracyjnego, jeżeli dotyczą one wykonania zobowiązania pieniężnego, chyba że odpowiednie przepisy stanowią inaczej,
5. wydane przez notariusza postanowienie o wszczęciu egzekucji oraz akt notarialny opatrzony klauzulą wykonalności,
6. ugody zawarte w toku postępowania przed tzw. sądami honorowymi (*sudovi časti*) na posiedzeniu niejawnym w Republice Chorwacji oraz ugody zawarte w toku mediacji zgodnie z przepisami ustawy o mediacji,
7. inne dokumenty określone w przepisach jako tytuły wykonawcze.

Tytuł egzekucyjny stanowi podstawę do przeprowadzenia egzekucji, jeżeli oznaczono w nim wierzyciela i dłużnika oraz wskazano przedmiot, rodzaj i zakres zobowiązania pieniężnego, a także termin jego wymagalności.

Jeśli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie nakazujące zaspokojenie roszczenia przez zapłatę wymaganej kwoty lub spełnienie świadczenia, musi ono również określać termin dobrowolnego zaspokojenia roszczenia, a w braku takiego terminu zostanie on wyznaczony przez sąd w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności.

#### 3.1 Postępowanie

Aby wszcząć postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego, wierzyciel składa do sądu wniosek o wszczęcie egzekucji. Wierzyciel może złożyć wniosek o wszczęcie egzekucji osobiście – jako strona postępowania – lub za pośrednictwem pełnomocnika. Postępowanie egzekucyjne może zostać wszczęte z urzędu w sytuacjach wyraźnie przewidzianych w przepisach.

Sądy rejonowe (*općinski sudovi*) są właściwe rzeczowo do prowadzenia postępowań egzekucyjnych, chyba że odpowiednie przepisy stanowią inaczej.

Egzekucję prowadzi się w granicach określonych w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności.

W postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności należy wskazać tytuł egzekucyjny, tj. dokument urzędowy, na podstawie którego prowadzona jest egzekucja, oznaczyć wierzyciela i stronę, przeciwko której egzekucja ma zostać przeprowadzona (dłużnika), wskazać wierzytelność podlegającą egzekucji, środki i przedmiot egzekucji, jak również inne informacje konieczne do przeprowadzenia egzekucji.

#### 3.2 Główne warunki

Wniosek o wszczęcie egzekucji musi zawierać żądanie wszczęcia egzekucji wraz ze wskazaniem tytułu wykonawczego lub dokumentu urzędowego, na podstawie którego wnosi się o wszczęcie egzekucji, oznaczeniem wierzyciela i dłużnika, wskazaniem osobistych numerów identyfikacyjnych wierzyciela i dłużnika, dochodzonego roszczenia, środków koniecznych do przeprowadzenia egzekucji oraz (w stosownych przypadkach) przedmiotu egzekucji.

Wniosek musi zawierać inne przewidziane informacje konieczne do przeprowadzenia egzekucji.

Wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie dokumentu urzędowego musi zawierać:

1. skierowany do sądu wniosek o nakazanie dłużnikowi zaspokojenia roszczenia oraz uiszczenia wszelkich odpowiednich kosztów w terminie ośmiu dni lub – w sporach dotyczących weksli i czeków – w terminie trzech dni;
2. żądanie wszczęcia egzekucji.

Główne przesłanki wszczęcia egzekucji obejmują zatem złożenie tytułu wykonawczego lub dokumentu urzędowego stanowiącego podstawę egzekucji wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji.

#### 4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

Przedmiotem egzekucji są rzeczy i prawa, które zgodnie z przepisami podlegają egzekucji w celu zaspokojenia roszczenia. Egzekucję przeprowadza się w celu zaspokojenia roszczenia wierzyciela z rzeczy podlegających egzekucji, które stanowią integralną część majątku dłużnika.

##### 4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Egzekucję można przeprowadzić z majątku dłużnika (pieniądze, nieruchomości, ruchomości, papiery wartościowe i udziały kapitałowe) lub określonych praw niemajątkowych przysługujących wnioskodawcy (do odebrania i wydania ruchomości, opróżnienia i wydania nieruchomości, przywrócenia do pracy itd.).

W toku postępowania wnioskodawca może wybrać przedmiot egzekucji.

Egzekucji nie podlegają rzeczy niezbywalne, podobnie jak rzeczy, z których egzekucja jest zakazana na mocy przepisów szczególnych. Wierzytelności podatkowe oraz inne opłaty również nie podlegają egzekucji.

Budynki, broń i sprzęty przeznaczone do obrony oraz przedmioty i pomieszczenia przeznaczone do pracy instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym oraz instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu regionalnym, a także organów sądowych również nie podlegają egzekucji.

Przy ustalaniu, czy dana rzecz lub dane prawo podlegają egzekucji, tj. czy nie ograniczono prawa do egzekucji z danej rzeczy lub z danego prawa, bierze się pod uwagę okoliczności, które istniały w chwili złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, chyba że przepisy OZ wyraźnie stanowią inaczej.

#### **4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?**

Podstawowym skutkiem zastosowania środków egzekucyjnych jest ograniczenie dłużnika w prawie rozporządzania należącym do niego majątkiem.

Skutkiem postępowania egzekucyjnego z nieruchomości lub ruchomości jest sprzedaż danej nieruchomości lub ruchomości w celu zaspokojenia roszczenia wierzyciela z kwoty uzyskanej ze sprzedaży.

Skutkiem postępowania egzekucyjnego z wierzytelności pieniężnych jest zajęcie wierzytelności pieniężnej do wysokości kwoty koniecznej do zaspokojenia roszczenia i przekazanie jej wierzycielowi.

#### **4.3 Jak długo obowiązują takie środki?**

Środki egzekucyjne obowiązują do momentu zakończenia postępowania egzekucyjnego, co następuje z chwilą pełnego zaspokojenia roszczenia wierzyciela lub cofnięcia przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji.

#### **5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?**

Dłużnikowi przysługuje prawo do:

- wniesienia zażalenia na wydane postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności lub
- wniesienia zażalenia na postanowienie o wszczęciu egzekucji wydane przez notariusza na podstawie dokumentu urzędowego.

Wniesienie w odpowiednim terminie dopuszczalnego zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie powoduje zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

Wniesienie w odpowiednim terminie dopuszczalnego zażalenia na postanowienie notariusza o wszczęciu egzekucji wydane na podstawie dokumentu urzędowego (złożonego do notariusza, lecz rozpatrywanego przez sąd) powoduje skierowanie sprawy do postępowania zwykłego (*klasična parnica*), które będzie kontynuowane przed sądem i w toku którego strony, obecnie egzekwujący (dawny wierzyciel) oraz egzekwowany (dawny dłużnik), muszą przedstawić dowody na poparcie swoich argumentów, aby wygrać sprawę. W przypadku spełnienia przesłanek określonych w OZ dłużnikowi przysługuje prawo do wystąpienia o zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

#### **6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?**

Sąd przeprowadza egzekucję za pośrednictwem środków wskazanych we wniosku o wszczęcie egzekucji i z rzeczy wskazanych w tym wniosku.

W przypadku wskazania wielu środków i rzeczy sąd – na wniosek dłużnika – ogranicza egzekucję do wybranych środków lub rzeczy, jeżeli zostaną one uznane za wystarczające do zaspokojenia roszczenia.

Zgodnie z jedną z podstawowych zasad regulujących postępowanie egzekucyjne sąd prowadzący postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające jest zobowiązany do poszanowania godności dłużnika przez zapewnienie, by egzekucja była jak najmniej uciążliwa dla dłużnika.

Ochronę dłużnika zapewnia się przez wyłączenie spod przymusowej egzekucji określonych rzeczy oraz ograniczenie zakresu rzeczy, z których można dokonać przymusowej egzekucji w celu zaspokojenia roszczenia wierzyciela, a także ograniczenie środków, za pośrednictwem których można dokonać tego rodzaju egzekucji w postępowaniu egzekucyjnym, jak również przez udzielenie dłużnikowi określonych zabezpieczeń procesowych i materialnych w toku egzekucji oraz w związku z egzekucją. Ochrona ta przejawia się w stosowaniu zasady legalności przy ustalaniu dopuszczalności egzekucji, ustalaniu przedmiotu egzekucji oraz środków egzekucyjnych, a także w toku procedury wykorzystywanej w celu przymusowego zaspokojenia roszczenia wierzyciela.

Istnieją ograniczenia w zakresie egzekucji z nieruchomości dotyczące rzeczy, które nie podlegają egzekucji, zgodnie z art. 91 OZ.

Istnieją ograniczenia w zakresie egzekucji z ruchomości dotyczące rzeczy, które nie podlegają egzekucji, zgodnie z art. 135 OZ.

W art. 173 OZ przewidziano ograniczenia dotyczące egzekucji z wierzytelności pieniężnych, natomiast w art. 172 OZ określono, która część dochodów dłużnika jest wyłączona spod egzekucji.

W art. 212 OZ ustanowiono zasady szczególne dotyczące egzekucji ze świadczeń pieniężnych wyłączonych spod egzekucji lub w przypadku których egzekucja jest ograniczona, natomiast w art. 241 i 242 OZ ustanowiono zasady szczególne dotyczące wyłączenia spod egzekucji oraz ograniczenia egzekucji w przypadku osób prawnych.

W art. 75 OZ zapewniono ochronę dłużnikom będącym osobami fizycznymi w postępowaniu egzekucyjnym, którego przedmiotem są wierzytelności pieniężne, natomiast ochronę osób prawnych zapewniono w art. 76 OZ.

Przepisy OZ ustanawiające ograniczenia egzekucji, tj. wyłączające spod egzekucji określone rzeczy, zapewniają ochronę dłużnikowi w postępowaniu egzekucyjnym.

Ostatnia aktualizacja: 19/09/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.